
Aukcje na potrzeby obsługi niewypłacalności na rynkach terminowych energii elektrycznej i gazu

Łukasz Goliszewski – Dyrektor Działu Zarządzania Ryzykiem, IRGiT
Leszek Prachniak – Dyrektor Biura Operacji Giełdowych, TGE

Komitet Rynku Energii Elektrycznej
Komitet Rynku Gazu

Warszawa, 14 września 2018

Agenda

Agenda:

- ◆ Czym są aukcje na potrzeby obsługi niewypłacalności?
- ◆ Mechanizm aukcji funkcjonujący dla zabezpieczenia RTPM
- ◆ Zasady przeprowadzania aukcji przez IRGiT
- ◆ Korzyści dla rynku z tytułu wprowadzenia mechanizmu aukcji
- ◆ Planowane dalsze działania
- ◆ Perspektywa TGE
- ◆ Dyskusja, zebranie opinii Członków Komitetu

Czym są aukcje na potrzeby obsługi niewypłacalności?

- ◆ Aukcje na potrzeby obsługi niewypłacalności to **narzędzie zarządzania ryzykiem** stosowane w izbach rozliczeniowych pozwalające na **zamknięcie pozycji niewypłacalnego podmiotu** poza standardową metodą wykorzystującą notowania giełdowe.
- ◆ Celem wprowadzenia mechanizmu jest **zwiększenie poziomu bezpieczeństwa rynku** – aukcje jako dodatkowe źródło płynności pozwalają na **redukcję kosztów zamykania pozycji**.
- ◆ W przypadku wystąpienia niewypłacalności w izbie powoływany jest **Komitet ds. Aukcji** (Komitet ds. obsługi niewypłacalności), który na bieżąco decyduje o wykorzystywanym sposobie zamykania pozycji.
- ◆ W ramach aukcji licytowane są kontrakty pozwalające na zamknięcie pozycji niewypłacalnego podmiotu. Izba rozliczeniowa może określić grupy podmiotów, do których kierują ofertę wzięcia udziału w aukcji oraz **system zachęt** w odniesieniu do wzięcia udziału w aukcji.

Czym są aukcje na potrzeby obsługi niewypłacalności?

- ◆ Funkcjonowanie mechanizmu aukcji w ramach regulacji izby rozliczeniowej to **realizacja dobrej praktyki rynkowej**, która określona jest między innymi w rozporządzeniu EMIR jak i w dokumencie *Recommendations for Central Counterparties* wydanym przez Bank for International Settlements:
 - ✓ „CCP może nałożyć na członków rozliczających szczególne, dodatkowe obowiązki, m.in. uczestnictwo w aukcjach pozycji członka rozliczającego niewykonującego zobowiązania” (EMIR)
 - ✓ “In order to avoid disrupting the market and to preserve portfolio relationships in the account being liquidated to the extent possible, a special auction may be necessary to obtain a liquidation price or to liquidate positions in some cases” (BIS)
- ◆ Obecnie na poziomie **CPMI-IOSCO** (The Committee on Payments and Market Infrastructures - International Organization of Securities Commissions) trwają prace z udziałem między innymi izb rozliczeniowych, których celem jest wypracowanie wytycznych dotyczących zasad przeprowadzania aukcji **dla zwiększenia poziomu stabilności i bezpieczeństwa rynków**.

Mechanizm aukcji funkcjonujący dla zabezpieczenia RTPM

- ◆ Zgodnie z obowiązującymi regulacjami, Izba może przeprowadzać aukcje na potrzeby obsługi niewypłacalności dla **RTPM** (proces **automatycznego zamykania pozycji** w kontraktach forward na Prawa Majątkowe ŚP)
- ◆ Mechanizm został wypracowany w związku z brakiem możliwości zamykania pozycji z RTPM na „podstawowym rynku”.
- ◆ Regulacje opisujące mechanizm aukcji uzyskały akceptację Komisji Nadzoru Finansowego:
 - ✓ **Rozdział VIIa** Regulaminu Giełdowej Izby Rozrachunkowej
 - ✓ **Punkt 4.5** Szczegółowych Zasad Rozliczeń Rynków prowadzonych przez TGE S.A.
 - ✓ Procedury wewnętrzne IRGiT
- ◆ W przypadku konieczności przeprowadzenia aukcji, IRGiT organizuje ten proces dla RTPM z wykorzystaniem drogi mailowej i telefonicznej

Mechanizm aukcji funkcjonujący dla zabezpieczenia RTPM – kluczowe zapisy regulaminu GIR

- ◆ „Członkowie Rozliczający, którzy otrzymali od Izby propozycję otwarcia pozycji, o której mowa w § 54c ust. 1 **mają obowiązek uczestniczenia** w tym procesie.”
- ◆ „W okolicznościach uzasadnionych bezpieczeństwem rozliczeń, **Izba jest uprawniona do ograniczenia liczby podmiotów**, do których skieruje propozycję otwarcia pozycji.”
- ◆ W przypadku akceptacji przez Izbę otrzymanej oferty zawarcia transakcji dla Pozycji przeciwstawnej, Izba przesyła Członkowi Rozliczającemu potwierdzenie zawarcia transakcji i jednocześnie rejestruje transakcję dla przeciwstawnej Pozycji na odpowiednim **koncie ewidencyjnym w systemie rozliczeń**.
- ◆ Koszty procesu automatycznego zamykania Pozycji są pokrywane z należności Członka Rozliczającego zobowiązanego do ich pokrycia, z depozytów transakcyjnych i zabezpieczających wniesionych przez ten podmiot z wpłat na fundusz gwarancyjny, a w przypadku gdyby środki te okazały się niewystarczające – **ze środków tego funduszu**, proporcjonalnie do wkładu danego uczestnika oraz **w następującej kolejności**:
 - ✓ 1) środki uczestników, którzy nie złożyli oferty, pomimo otrzymania oferty otwarcia pozycji zgodnie z § 54b ust.2,
 - ✓ 2) środki uczestników, którzy złożyli oferty, które nie zostały zaakceptowane przez Izbę,
 - ✓ 3) środki uczestników, którzy złożyli oferty, które zostały zaakceptowane przez Izbę,
 - ✓ 4) pozostałe środki.

Planowane zasady przeprowadzania aukcji przez IRGiT

- ◆ Dla celów zwiększenia poziomu bezpieczeństwa rozliczeń na rynkach energii elektrycznej i gazu, IRGiT planuje wdrożyć dla tych rynków mechanizm analogiczny do mechanizmu stosowanego dla RTPM.
- ◆ Kluczowe założenia:
 - ✓ **Podmioty wezwane do udziału w aukcji zobowiązane są do złożenia ofert**
 - ✓ **Atrakcyjność złożonych ofert decyduje o kolejności wykorzystania wpłat poszczególnych Członków do Funduszu Gwarancyjnego**
 - ✓ **Informacja o ogłoszeniu aukcji oraz wezwanie do złożenia oferty będą przekazywane do Członków w dniu roboczym poprzedzającym aukcję**
- ◆ Aukcje organizowane będą na podstawie pełnomocnictwa do zamykania pozycji złożonego przez Członka w IRGiT.
- ◆ IRGiT będzie organizowała aukcje **na podstawie funkcjonujących regulacji TGE**, z wykorzystaniem systemu transakcyjnego **X-Stream Trading** i jego obecnych funkcjonalności obsługujących aukcje giełdowe.
- ◆ Aukcje będą przeprowadzane na **kontraktach miesięcznych, kwartalnych i rocznych**, a ich wyniki będą **rejestrowane w systemie rozliczeniowym IRGiT**.

Korzyści dla rynku z tytułu wprowadzenia mechanizmu aukcji

- ◆ **Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa i stabilności rynku**, w szczególności w ekstremalnych warunkach cenowych
- ◆ Znaczące **ograniczenie ryzyka wystąpienia „domina niewypłacalności”** na rynku – w planowanym modelu transakcje zamykające pozycje w ramach aukcji **nie są brane pod uwagę przy wyznaczaniu dziennych kursów rozliczeniowych**, nie jest więc wywoływana presja na cenę wynikająca z konieczności zamknięcia pozycji
- ◆ Wprowadzenie mechanizmu aukcji wpłynie pozytywnie na parametry modeli ryzyka stosowane przez IRGiT
- ◆ IRGiT posiada szerszy dostęp do płynności rynkowej, co pozwala na potencjalne **ograniczenie kosztów zamykania pozycji**
- ◆ **Przejrzysta informacja dla rynku o wystąpieniu przypadku niewypłacalności** i równe szanse co do możliwości udziału w aukcji
- ◆ Zwiększenie szans na zamknięcie pozycji w przyjętym horyzoncie likwidacji pozycji (2 dni sesyjne)
- ◆ Zminimalizowanie ryzyk operacyjnych w trakcie obsługi niewypłacalności po stronie IRGiT i TGE

Planowane dalsze działania

- ◆ Zmiana do Regulaminu – IRGiT
- ◆ Zmiana do Regulaminu – TGE
- ◆ Uzyskanie akceptacji KNF
- ◆ Dostosowanie regulacji wewnętrznych

Perspektywa TGE

Dyskusja, zebranie opinii Członków Komitetu

- ◆ **Zachęcamy do dzielenia się Państwa opinią** na temat aukcji na potrzeby obsługi niewypłacalności na rynkach terminowych energii elektrycznej i gazu:
 - ✓ Teraz ☺
 - ✓ Mailowo lub telefonicznie z Działem Zarządzania Ryzykiem IRGiT
 - ✓ Mailowo lub telefonicznie z Biurem Operacji Giełdowych TGE

Dziękujemy za uwagę

E-mail: dzr@irgit.pl; bog@tge.pl
Telefon: 22 341 98 20; 22 341 99 60